

КОЈИ ЈЕ КОНЦЕПТ БОГА У ИСЛАМУ

[Српски – Serbian – صربي]

Закир Наик

Превод са енглеског

Сенад Реџеповић

Ревизија и обрада:

Ирфан Клица

Фејзо Радончић

Љубица Јовановић

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ ما هو مفهوم الإله في الإسلام ﴾

« باللغة الصربية »

ذاكر عبد الكريم نايك

ترجمة: سناد رجبوفيتش

مراجعة:

عرفان كليسا

رادونشيش فيزو

يوفانوفيتس ليوبيتسا

2015 - 1436

IslamHouse.com

КОНЦЕПТ БОГА У ИСЛАМУ

Ислам је семитска религија која има око 1.5 милијарди следбеника широм света. Реч ислам значи покорвање вољи Узвишеног Аллаха. Муслимани прихватају Кур'ан као Аллахову Објаву последњем посланику, Мухаммеду. Ислам учи да је Аллах људима слао посланике у свим раздобљима људске историје, са поруком Божије Једноће и веровања у Судњи дан. По исламу, један од основних делова вере је веровање у све Божије посланике: Адама, Ноа, Абрахама, Исака, Јакова, Мојсија, Исуса и многе друге, нека је на све њих мир.

НАЈЈАСНИЈА ДЕФИНИЦИЈА БОГА

Најконцизнија дефиниција Бога у исламу је дата у четири стиха поглавља Искреност, које је 112. кур'анско поглавље:

**Реци: 'Он је Аллах-један!
Аллах је Уточиште сваком!
Није родио и рођен није,
и нико Му раван није!¹**

Реч Ес-Самед је тешко превести. Може значити Апсолутан. То је придев који припада само Аллаху, односно - Он је једини Који је вечан и

¹ Кур'ан, поглавље: Искреност, ајети (одломци) 1-4.

савршен, а сва остала створења су привремена и ограничена. Друго значење је да Аллах не зависи ни од кога, већ сва створења зависе од Њега.

ПОГЛАВЉЕ ИСКРЕНОСТ – КАМЕН ТЕМЕЉАЦ ТЕОЛОГИЈЕ

Поглавље 112. у Кур'ану је поглавље Искреност, и оно је камен темељац теологије. Тео на грчком значи Бог, а логос - проучавати. За муслимане, четири стиха поглавља Искреност представљају полазну тачку за било какво проучавање Бога. Сваки кандидат за божанство мора бити подложен овом јединственом тесту веродостојности. Пошто су Аллахова својства споменута у поглављу Искреност јединствена, врло лако можемо препознати лажна божанства користећи се овим принципима.

ШТА ИСЛАМ КАЖЕ О ЉУДИМА - БОГОВИМА ?

Индија се често назива земљом људи-богова. То је зато што у Индији постоји велики број такозваних духовних учитеља. Многи од ових светаца имају велики број следбеника чак и изван Индије. Ислам је строго против обожавања било ког људског бића.

Да бисмо разумели исламски став према онима који претендују божанствености, хајдемо да упознамо једног од људи - богова, по имену Ошо Раџниш. Раџниш је један од мноштва спиритуалистичких учитеља који су се појавили у Индији. Маја месеца 1981. године, отишао је у Сједињене Америчке Државе и основао варошицу коју је назвао Раџнишпурам. Тамо је направио низ законских прекршаја, па је ухапшен и протеран из државе. Вратио се у Индију и основао комуно у Пуни, која је данас позната као Ошо комуна. Умро је 1990. године. Следбеници Раџниша сматрају да је он Свемогући Бог. Ако посетите Ошо комуно, наћи ћете његов надгробни споменик на ком пише: Ошо Раџниш, никад рођен - никад умро, само је био у посети планети Земљи у периоду између 11. децембра 1931. и 19. јануара 1990. године.

Заборавили су на споменик дописати да му није одобрена виза за 21 државу у свету. Међутим, његови следбеници немају проблема са тиме што је њихов "бог" био "у посети Земљи" између 1931. и 1990. године и што су му требале визе за многе државе света. Можете ли замислити "бога" који долази у посету Земљи и требају му визе да би ушао у неке државе?! Главни епископ Грчке је рекао да га држава није протерала, спалили би његову кућу и куће његових следбеника.

Хајде да Рацниша подвргнемо тесту поглавља Искреност, камена темељца теологије:

1. Први критеријум је Реци: 'Он је Аллах-један! Да ли је Рацниш један једини? Не! Постоји велики број људи који као и Рацниш тврде да су богови. Међутим, његови следбеници и даље сматрају да је он један једини.

2. Други критеријум је Аллах је Уточиште сваком! - **Апсолутан** и **Бесмртан**. Рацниш дефинитивно није имао такву особину, јер је умро 1990. године. Из његове биографије сазнајемо да је боловао од дијабетиса, астме и хроничне реуме. Он је тврдио да су га власти Америке у затвору отровале. Замислите - Свемогући Бог да буде отрован! Рацниш није био ни бесмртан ни вечан.

3. Трећи критеријум је Није родио и рођен није. Познато је да је Рацниш рођен у Јабалпуру у Индији, од оца и мајке - који су касније постали његови следбеници.

4. Четврти критеријум за Бога је И нико Му раван није! - тј. нико није као Он. Оног момента када можете замислити Бога или Га упоредити са било чиме, тај "кандидат" за бога дефинитивно није бог! Немогуће је замислити Божији лик. Ми знамо да је Рацниш био људско биће са белом брадом. Имао је 2 ока и 2 ува, имао је нос и уста. Доступно нам је

безброј његових фотографија. Оног момента када замислите божији лик, то што замишљате дефинитивно није Бог.

Многи се труде у причу увести антропоморфично поређење са титулом Мистер Универзум. Шта је то посебно у овом такозваном тесту?! Тест којег смо горе навели не може проћи нико, осим Једног и Јединог Бога!

КОЈИМ ИМЕНОМ ЗОВЕМО БОГА?

Ми муслимани преферирамо употребу речи Аллах, уместо уопштеног имена Бог. Арапска реч Аллах је јединствена, нема јој сличне, док се са реч "бог" могу правити разне граматичке манипулације. Ако на реч бог додате наставке множине, добићете реч богови. Међутим, ако покушате додати плурал на реч Аллах, нећете успети, јер не постоји множина од речи Аллах. На реч "бог" можете додавати и наставке за женски род, па ћете добити реч "богиња". Са реч Аллах не можете правити такве манипулације, она не спада под граматичким правилом додавања наставака за род и број. Испред речи "бог" можете чак додавати и префиксе који дају слику о богу. Међутим, реч Аллах је јединствена, не могу јој се додавати чак ни префикси, тако да не постоји могућност замишљања слике Аллага Узвишенг. Због свега тога, ми муслимани радије употребљавамо реч Аллах од речи

Бог. Мада, када се обраћамо немуслиманима, да би говор био што разумљивији, можемо у говору употребљавати реч Бог уместо речи Аллах. Пошто је ова књига намењена свим читаоцима, и муслиманима и немуслиманима, на многим местима сам користио реч Бог.

БОГ СЕ ПРЕТВАРА У ЛИК ЧОВЕКА?

Велики број људи каже да ако Бог може све - пазашто се не би могао претворити у лик човека? Истина је, Бог може све па и то. Међутим, од тада Он више не би био Бог, јер се особине Бога и човека драстично разликују у свим аспектима.

У наредним редовима ћемо доказати колико је апсурдна идеја инкарнације Бога у људској форми:

Бог је бесмртан, а човек је смртно биће. Не постоји ништа што се зове "Бог - човек", тј. бесмртно људско биће. То је бесмислено. Бог нема почетак, док људска бића имају. Не можете имати човека који уједно нема почетак и има почетак. Људска бића имају крај. Не постоји човек који у исто време има и нема крај. То је бесмислено.

Богу не треба храна, док је храна људима неопходна да би преживели. **Он храни, а Њега нико**

не храни!² Богу не треба одмор или спавање, док су људима одмор и спавање неопходни:

Аллах је - нема бога осим Њега - Живи и Вечни! Не обузима Га ни дремеж ни сан! Његово је оно што је на небесима и оно што је на Земљи!³

НЕМА КОРИСТИ У ОБОЖАВАЊУ ЉУДИ

Не само да је неприхватљива идеја инкарнације Бога у људском облику, већ је бесмислено обожавати друго људско биће. Ако би се Бог претворио у лик човека, изгубио би све божанске особине и прихватио би људске. На пример, ако би неки брилијантни професор доживио неку несрећу после које би трајно изгубио сећање, било би глупо да његови студенти и даље наставе слушати његова предавања.

Не само то, већ ако би Бог преузео људски лик, тај такав човек касније не би могао постати Бог, јер је познато да људи немају моћ да постану Бог. Због тога је обожавање "бога" у људском облику нелогично и погрешно и требао би се одбацити сваки облик таквог обожавања.

² Кур'ан, поглавље: Стока, одломак 14.

³ Кур'ан, поглавље: Крава, одломак 255.

То је разлог због кога Часни Кур'ан говори против свих могућих облика антропоморфизма. Часни Кур'ан каже у следећем стиху: **Нико није као Он! Он све чује и све види.**⁴

БОГ НЕ ЧИНИ ДЕЛА КОЈА МУ НЕ ПРИЛИЧЕ

Својства Свемогућег Бога искључују све што је лоше, јер је Бог извор правде, милости и истине. Немогуће је Бога замислити како ради ствари које Му не приличе. Не можемо замислити Бога како лаже, како је неправедан, како прави грешке, како заборавља и чини друге ствари које су одлика људских бића. Ако хоће, Бог може бити неправедан, али Он то никада неће урадити, јер неправда није божански чин. Он не ради оно што Му не приличи. Часни Кур'ан каже: **Аллах неће никоме ни трунку неправде учинити.**⁵

БОГ НЕ ЗАБОРАВЉА НИТИ ПРАВИ ГРЕШКЕ

Бог не заборавља, јер заборављање није божанска особина. Заборављање је последица људске немоћи и ограничености. Исто тако, Бог никада не прави грешке, јер чињење грешака није божански чин. **Господару моме ништа није скривено и Он ништа не заборавља.**⁶

⁴ Кур'ан, поглавље: Договарање, одломак 11.

⁵ Кур'ан, поглавље: Жене, одломак 40.

⁶ Кур'ан, поглавље: Та-ха, одломак 52.

БОГ ЧИНИ САМО БОЖАНСКА ДЕЛА

Исламски концепт Бога подразумева да Бог има моћ да уради шта год хоће. Часни Кур'ан то спомиње на много места:

- поглавље Крава, 106. одломак;
- поглавље Крава, 109. одломак;
- поглавље Крава, 284. одломак;
- поглавље Алу Имран, 29. одломак;
- поглавље Пчеле, 77 одломак;
- поглавље Створитељ, 1 одломак: „**Он, уистину, све може.**“

Часни Кур'ан такође каже: " **Он ради шта је Њему воља.** " ⁷

Морамо имати на уму да Бог ради само оно што Њему приличи, не чини дела која нису божанска. Многе религије у одређеном степену, директно или индиректно, верују у филозофију антропоморфизма, тј. инкарнације Бога у човека. Штавише, мишљења су да Узвишени Бог, Који све зна и Који је најправеднији, није свестан човекових емоција, могућности и нагона. Да би људима прописао најбоље могуће законе, Он долази на Земљу у његовом лику.

⁷ Кур'ан, поглавље: Сазвежђа, одломак 16.

Ова бесмислена логика је завела више милиона људи током историје. Хајдемо да анализирамо овај аргумент и да видимо да ли има основе у логици.

СТВОРИТЕЉ НАМ ЈЕ ДАО "УПУТСТВО ЗА УПОТРЕБУ"

Аллах, је нас, људе, обдарио разумом и интелигенцијом. Ми проналазимо и производимо велики број техничких ствари које су нам потребне. На пример, ЦД-плејери се производе у великим количинама. Међутим, никада се није чуо предлог да би произвођач ЦД-плејера требао лично да постане ЦД-плејер, да би сазнао шта је најбоље за његов производ. Једноставно, од произвођача се само очекује да напише упутство за употребу, пошто он најбоље познаје свој производ. Упутство за употребу даје све информације о коришћењу ЦД-плејера: шта смемо радити, а шта не смемо.

Упоредимо човека са машином, јер је он, заиста, комплексно Аллахово створење. Наш Господар, Узвишени Аллах, нема потребу да дође међу нама у људском облику да би знао шта је за нас добро, а шта лоше. Уместо тога, Он је слао људима упутства за употребу. Часни Кур'ан је упутство за употребу које је намењено свим људима. Бог ће нас све позвати да полажемо рачуне на Судњем дану. Због тога је сасвим логично да нам Он пошаље

упутства за оно што смемо или што не смемо да чинимо.

АЛЛАХ ЈЕ СЛАО ПОСЛАНИКЕ

Узвишени Аллах није морао лично силазити на Земљу да би нам написао упуте по којима ћемо се владати. Током свих прошлих векова, Он је одабирао људе из сваког народа да доставе Божију Објаву својим сународницима.

Ти људи су Божији посланици и веровесници.

НЕКИ ЉУДИ СУ СЛЕПИ И ГЛУВИ

Упркос апсурдности филозофије антропоморфизма, следбеници многих религија верују у њу и друге подучавају тој филозофији. Зар то није неправда према интелекту којег поседујемо и према Аллаху Који нам је дао ту интелигенцију?! Неки људи су "слепи" и "глуви" упркос томе што им чула вида и слуха функционишу. Часни Кур'ан каже:

Глуви, неми и слепи су, никако да се освесте!⁸

⁸ Кур'ан, поглавље: Крава, одломак 18.

Библија нам даје сличну поруку у Јеванђељу по Матеју:

Зато им говорим у присподобама, јер отвореним очима не виде и отвореним ушима не чују и не разумеју.⁹

Такође, оваква порука се спомиње и у хинду књигама, у Риг Веди: **Има оних који гледају у речи али их не виде; има и оних који слушају речи али их заиста не чују.¹⁰**

Сви наведени цитати нас уче да су ствари постављене врло јасно, али неки ипак лутају.

БОЖИЈА СВОЈСТВА

Аллаху припадају најлепша својства и имена:
Реци: "Зовите: 'Аллах' или зовите: 'Милостиви' а како год Га будете звали, Његова су имена најлепша.¹¹

На још неколико места у Кур'ану се спомиње да су Аллахова имена најлепша: поглавље Бедеми, 180. стих; поглавље Та-Ха, 8. стих; поглавље Прогонство, стихови 23-24.

⁹ Нови Завет, Јеванђеље по Матеју 13:13.

¹⁰ Риг Веда: 10:71:4.

¹¹ Кур'ан, поглавље: Ноћно путовање, одломак 110.

Кур'ан спомиње 99 Аллахових лепих имена и својстава, а највеће Његово име је Аллах. Кур'ан најчешће спомиње следећа Аллахова имена: Ер-Рахман (Милостиви), Ер-Рахим (Самилосни) и Ел-Хаким (Мудри). Аллаха можете звати било којим од ових имена, јер Његова имена не остављају никакву менталну слику о Његовом бићу.

СВАКО АЛЛАХОВО ИМЕ ЈЕ ЈЕДИНСТВЕНО И ПРИПАДА САМО ЊЕМУ

Не само да Аллаху припадају најлепша својства и имена, већ је свако Његово име јединствено и припада само Њему. Желео бих ово детаљније да разјасним. Узмимо за пример неку познату личност, на пример – астронаута Нила Амстронга. Рецимо, ако неко каже да је Нил Амстронг био Американац - то је тачно, али то његово својство није јединствено и није довољано да га у потпуности идентификује. Такође, Нил Амстронг је био астронаут, али то није титула која припада само њему. Да бисмо неког идентификовали као посебног, морамо му наћи јединствен знак препознавања. На пример, Нил Амстронг је био први човек који је крочио на површину Месеца. Тако, ако неко упита - ко је био први човек који је ходао Месецом, одговор је само један: Нил Амстронг.

Аналогно томе, Аллахова својства су јединствена: Он је Створитељ свега што постоји. Ако бисмо рекли Створитељ солитера, то није довољан опис, јер на свету има на милионе људи који су изградили солитере, тако да то својство није јединствено. Свако Аллахово својство и име су јединствени и упућују само на Њега. На пример:

Ер-Рахман -Милостиви;

Ер-Рахим- Самилосни;

Ел-Хаким- Мудри,- уз одређени члан ел- који означава јединственост и суперлатив. Тако, ако неко каже Ер-Рахман, то може значити само једно: Узвишени Аллах.

ЈЕДНО БОЖИЈЕ СВОЈСТВО НЕ МОЖЕ ПРОТИВРЕЧИТИ ДРУГОМ

Да наставимо са наведеним примером. Ако би неко рекао да је Нил Амстронг астронаут који је висок само 4 стопе - атрибут "астронаут" је тачан, али овај други пратећи атрибут (висок само 4 стопе) је нетачан. Исто тако, ако би неко рекао да је Аллах Створитељ небеса и Земље и да има људску главу, руке, ноге, и сл. - атрибут „Створитељ“ је исправан, али пратећи атрибути који су карактеристични само за људе су неприхватљиви, јер се не слажу са Његовим савршеним атрибутима.

СВИ АТРИБУТИ МОРАЈУ УПУЋИВАТИ НА ЈЕДНОГ ИСТОГ БОГА

Пошто постоји само Један Бог, сви атрибути се морају односити само на Њега. Потпуно је неприхватљиво да неко каже да је Аллах Створитељ небеса и Земље, а да је њихов владар неко други! То је апсурдно, јер сва Божија својства указују само на Једног Јединог Бога.

АЛЛАХОВА ЈЕДНОЋА (ТЕВХИД)

Неки многобошци ће вам тврдити да постојање више од једног Бога, није нелогично. Хајдемо да размислимо о томе. Шта би било да постоји више богова? Кад би постојало више богова, сваки од њих би настојао употпунити своје интересе, чак и против другог бога. Таквих примера ћете наћи у политеистичким и пантеистичким митовима. Ако "бог" не може победити свог непријатеља или ако је поражен, како ће он бити прави бог?!

Најпопуларнија идеја код свих политеиста је постојање више богова од којих свако има своју одговорност у подели власти. Сваки од њих је одговоран за нека од животних питања човека, нпр. бог Сунца, бог кише, итд. То упућује на закључак да је сваки од тих "богова" неспособан да одради нека

дела, чак је и немаран према стварима који се тичу других "богова". Бог не може да постане немаран и неспособан! Ако би постојавало више богова, дошло би до општег хаоса, нереда и уништења универзума. Међутим, видимо да је универзум у потпуном реду и хармонији.

Часни Кур'ан каже:

Да Земљом и небесима управљају други богови, а не Аллах, пореметили би се. Па нек је узвишен Аллах, Господар свемира, од онога што Му приписују!¹²

Да постоји више богова, сваки од њих би одузео оно што је створио:

Аллах није узео Себи сина, и с Њим нема другог бога! Иначе, сваки би бог, с оним што је створио - радио што би хтео, и један другог би побеђивао. - Хваљен нека је Аллах који је далеко од онога што они износе.¹³

Једини логичан концепт Бога је постојање само Једног Бога, истинског Владара. Постоје неке религије, попут будизма и конфучизма, које су агностичне. Оне се не баве питањем Бога. Нити потврђују Његово постојање, нити га негирају.

¹² Кур'ан, поглавље: Веровесници, одломак 22.

¹³ Кур'ан, поглавље: Верници, одломак 91.

Међутим, религија по имену јанизам негира постојање Бога и атеистичка је.

Једно од питања у овој књизи гласи Да ли је Кур'ан Божија реч? У одговору на то питање изнео сам здраве, логичке доказе постојања Бога, Узвишеног Аллаха.

СВЕ НАЈВЕЋЕ РЕЛИГИЈЕ ВЕРУЈУ У ТЕВХИД

Све веће религије верују у постојање Бога у основи, на већим нивоима верују у Једног, Најмоћнијег Бога. Све религијске књиге, уствари, промовишу веру у Једног Бога, Створитеља свега.

ЉУДИ МЕЊАЈУ РЕЛИГИЈСКЕ КЊИГЕ ПРЕМА СВОМ НАХОЂЕЊУ

Током историје, већина религијских светих књига су уништене или су их људи мењали онако како је то њима одговарало. То је разлог због којег су многе религије удаљиле од почетног принципа монотеизма и прешле у политеизам и пантеизам. Часни Кур'ан каже:

А тешко онима који својим рукама пишу Књигу, а затим говоре: 'Ево, ово је од Аллаха'- да би за то корист незнатну извукли. И тешко њима због онога што руке њихове пишу и тешко њима што на тај начин зарађују!¹⁴

ТЕВХИД – ЈЕДНОЋА БОГА

ДЕФИНИЦИЈА И КАТЕГОРИЈЕ ТЕВХИДА

Ислам верује у тевхид који није обично веровање у једноћу Бога, већ много више од тога. Језичко значење тевхиде је унификација, све посебности сакупљене на једном месту. Реч тевхид је изведена од глагола веххаде што значи - ујединити, консолидовати. ·

Тевхид се дели на три категорије:

1. Тевхидур-рубубије;
2. Тевхиду есмаи вес-сифат;
3. Тевхидул-ибаде.

¹⁴ Кур'ан, поглавље: Крава, одломак 79.

Тевхидур-рубубијје- Једноћа Створитеља у стварању

Тевхидур-рубубијје је прва категорија. Рубубијје је изведена од речи Рабб, што значи - Господар, Владар. Дакле, тевхидур-рубубијје значи признавање једноће Створитеља. Ова категорија је производ фундаменталног концепта да је Аллах, Један Једини, створио универзум ни од чега и да влада њиме. Он Сам је створио и брине о свему што постоји, а да Му то стварање није потребно.

Тевхиду есмаи вес-сифат - Божија једноћа у именима и својствима

Друга категорија тевхида је тевхиду есмаи вес-сифат - постојање Аллахове једноће и посебности у Његовим лепим именима и својствима. Ова категорија се дели на пет ставки:

1. Аллаха смемо звати само онако како је Он Себе описао и како Га је описао Његов Посланик, Мухаммед, нека је на њега Аллахов мир и спас. Исто тако, Аллаха можемо описивати само оним именима и својствима која су споменули Он и Његов Посланик, без додатних објашњавања тих својстава и имена и њиховог тумачења другачије од њиховог буквалног значења.

2. Смемо користити само она имена која је Аллах Себи дао, тј. не смемо Му додавати нова имена и атрибуте.

На пример, не смемо Аллаху додељивати име Ел-Гадиб - Срдити, упркос чињеници да је Аллах рекао за Себе да се расрдио на невернике. Ни Аллах ни Његов Посланик нису користили ово име.

3. Аллаху не смемо да додајемо атрибуте Његових створења. Када говоримо о Богу, строго морамо да се клонимо додавати Му атрибуте Његових створења. На пример, у Библији стоји да се Бог покајао због неких Својих лоших мишљења на исти начин као што се људи кају кад схвате да су погрешили! Ово се у потпуности коси са принципима тевхида. Аллах се не каје, јер не прави никакве грешке. Када говоримо о овоме, кључни принцип нам је дат у следећем кур'анском стиху: Нико није као Он! Он све чује и све види.¹⁵

Иако су слух и вид људске особине, не могу се ни на који начин упоредити са Божијим особинама. Божији атрибути су савршени и јединствени и нису ограничени као људски за чије реализовање су потребне уши, очи, и сл.

¹⁵ Кур'ан, поглавље: Договарање, одломак 11.

4. Људима се не сме давати ни једно Божије својство. Причати о неком човеку и давати му притом атрибуте који припадају само Богу - коси се са принципима тевхида. Пример тога је говорити за неког човека да нема ни почетак ни крај (да је вечан).

5. Аллахова имена се не смеју давати Његовим створењима. Коришћење Његових имена у неодређеној форми, без одређеног члана ел, као што су Хаким, Рахим и сл. је дозвољено, јер је Аллах њима називао неке Своје посланике. Међутим, коришћење тих имена са одређеним чланом ел је забрањено, осим у случајевима када испред њих стоји реч абд, која значи роб, слуга - Абдур-Рахман, Абдул-Хаким и сл.

Тевхидул-ибадех, Једноћа у праву на обожавање

Тевхидул-ибадех значи Аллахова једноћа у обожавању, тј. у ибадету. Реч ибадет је изведена од арапске речи абд - роб или слуга. Стога, ибадет значи робовање (богослужење) Аллаху. Намаз је један од највећих видова ибадета, али није и једини. Људи погрешно стхватају обожавање Бога – мисле да су то неки посебни ритуали у којима се исказује робовање. Међутим, концепт обожавања, у исламу, подразумева потпуну преданост и робовање. У ибадет спада свако чињење онога што је Аллах наредио и остављање

онога што је Он забранио. Обожавање мора бити посвећено само и једино Узвишеном Аллаху.

Све три категорије тевхида се морају у потпуности и истовремено спроводити. Бескорисно је веровање у прве две категорије, ако се не спроводи трећа, тевхидул-ибадех.

Кур'ан нам даје поучан пример мушрика (идолопоклоника) који су живели у времену Посланика, и нису употпунили трећу ставку тевхида:

Упитај: "Ко вас храни с неба и из земље, чије су дело слух и вид, ко ствара живо из неживог, а претвара живо у неживо, и ко управља свим"?-Аллах!- рећи ће они -, а ти реци: Па зашто Га се онда не бојите? "¹⁶

Слична порука се понавља у поглављу Украс:

А ако их запиташ ко их је створио, сигурно ће рећи: 'Аллах!' Па куда се онда одмећу?¹⁷

Паганске Меккелије су знали да је Аллах њихов Створитељ и Владар, али ипак нису били муслимани, јер су поред Аллаха обожавали друга божанства. Аллах их је назвао кафирима (неверницима) и мушрицима (идолопоклоницима).

¹⁶ Кур'ан, поглавље: Јунус, одломак 31.

¹⁷ Кур'ан, поглавље: Украс, одломак 87.

**Већина ових не верује у Аллаха, него друге
Њему сматра равним.¹⁸**

Тевхидул-ибадех је најважнији аспект тевхида, јер само Аллах заслужује да Му се ибадет чини, и само Он може човека да награди за богослужење.

ШИРК - МНОГОБОШТВО

ДЕФИНИЦИЈА ШИРКА

Недостатак једне од споменутих категорија тевхида или непотпуност неке од њих води у ширк - многобоштво. Језичко значење речи ширк је придруживање партнера, подела. У исламској терминологији, ширк је придруживање Аллаху друга и сматра се једнаким идолопоклонству.

**Ширк је највећи грех који постоји и Аллах га
неће опростити.**

¹⁸ Кур'ан, поглавље: Јусуф, стих 106.

Часни Кур'ан нас обавештава који је највећи грех: **Аллах неће опростити да Му се неко други сматра равним, а опростиће мање грехове од тога, коме Он хоће. А онај ко другог сматра Аллаху равним чини, измишљајући лаж, грех велики.**¹⁹

Иста порука се понавља на још једном месту у Кур'ану:

Аллах сигурно неће опростити да Њему друге сматрају равним, а опростиће коме хоће оно што је мање од тога. А далеко је залутао онај ко сматра да је Аллаху неко раван.²⁰

¹⁹ Кур'ан, поглавље: Жене, одломак 48.

²⁰ Кур'ан, поглавље: Жене, одломак 116.